

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
POLITIKOS ĮGYVENDINIMO GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL VYRIAUSYBĖS 2005 M. BALANDŽIO 21 D. NUTARIMO NR. 447 „DĖL LIETUVOS
RESPUBLIKOS KELIŲ PRIEŽIŪROS IR PLĖTROS PROGRAMOS FINANSAVIMO
ĮSTATYMO ĮGYVENDINIMO“ PAKEITIMO (TAP-18-2233(2)) (TAIS NR. 19-243)**

2019-01-15 Nr. NV-110

Vilnius

1. Rengėjas: Susisiekimo ministerija.

2. Tikslas: sudaryti sąlygas efektyviai paskirstyti Kelių priežiūros ir plėtros programos (toliau – Programa) lėšas ir panaudoti jas valstybinės ir vietinės reikšmės kelių tinklui plėtoti – atsisakyti Programos tikslinių lėšų skirstymo, pakeisti Programos rezervo lėšų skirstymo principus.

3. Dabartinė situacija:

- Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatyme (toliau – Įstatymas) nustatyta, kad Programos finansavimo lėšos naudojamos pagal Vyriausybės patvirtintą metinę lėšų naudojimo sąmatą, kurioje numatoma 30 procentų vietinės reikšmės keliams ir iki 5 procentų Programos finansavimo lėšų rezervas valstybės reikmėms, susijusioms su keliais, finansuoti (valstybinės reikšmės keliams lieka 65 proc.).
- 2019 m. valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme Susisiekimo ministerijai suteikta teisė skirti iš Programos finansavimo lėšų 10 mln. Eurų vietinės reikšmės keliams su žvyro dangą asfaltuoti.
- Galiojančiame Vyriausybės nutarime nustatyta, kad 20 procentų vietinės reikšmės keliams numatytų Programos finansavimo lėšų (2019 m. sąmatoje numatyta 20,3 mln. Eurų) skiriamos tiksliniam finansavimui ir šias lėšas paskirsto susisiekimo ministras pagal su vidaus reikalų ministru suderintą vietinės reikšmės kelių (gatvių) sąrašą.
- **ne mažiau kaip 50 procentų** pagal Programos finansavimo lėšų naudojimo tvarkos aprašą miestų ir kitoms savivaldybėms skirtų skaičiuojamųjų lėšų turi būti naudojama kapitalo investicijoms;

4. Esmė:

- Pakeisti Programos finansavimo lėšų rezervo skirstymo principus – sąmatoje patvirtintos iki 5 procentų rezervo lėšos iki kiekvienų metų kovo 10 d. (Susisiekimo ministerija projektą pateikia iki vasario 20 d.) Vyriausybės nutarimu būtų paskirstomos taip:
  - ✓ Susisiekimo ministerija iki vasario 10 d. sudaro kelių objektų, dėl kurių įgyvendinimo yra priimti Vyriausybės nutarimai, sąrašą;
  - ✓ likęs nepaskirstytas rezervas paskirstomas taip:
    - vietinės reikšmės keliams skubiai taisyti (remontuoti) ar rekonstruoti dėl avarijos grėsmės, taip pat avarijos ar stichinės nelaimės padariniams pašalinti – **10 procentų, jeigu savivaldybės skiria 50 procentų savivaldybės biudžeto lėšų** (skirstoma susisiekimo ministro nustatyta tvarka);
    - vietinės reikšmės kelių, vedančių į teritorijas, kuriose kuriamos darbo vietos, projektams įgyvendinti – **45 procentai** (skirstoma Ekonomikos ir inovacijų ministerijos nustatyta tvarka);
    - mėgėjų sodų teritorijoje savivaldybių valdomiems vietinės reikšmės keliams inventorizuoti, šiems keliams taisyti (remontuoti) ar rekonstruoti, **jeigu pareiškėjas skiria 50 procentų savo lėšų; valstybės institucijų, kitų institucijų ir įstaigų,**

išskyrus savivaldybių institucijas ir įstaigas, **valdomiems vietinės reikšmės keliams tiesti, taisyti (remontuoti), rekonstruoti, jeigu pareiškėjas skiria 50 procentų savo lėšų**, taip pat Lietuvos automobilių kelių direkcijai nustatytoms funkcijoms atlikti, tai yra Programos finansavimo lėšų naudojimo pagal paskirtį kontrolei, darbų kokybės kontrolei vietinės reikšmės kelių objektuose – **45 procentai** (skirstoma susisiekimo ministro nustatyta tvarka).

- **atsisakyti Programos tikslinių lėšų skirstymo** (šios lėšos būtų prijungtos prie savivaldybėms skiriamų skaičiuojamųjų lėšų).
- **Vietinės reikšmės keliams numatytos lėšos būtų skiriamos:**
  - ✓ **94 proc.** – **skaičiuojamosios lėšos** (paskirstomos tuo pačiu santykiu, kaip ir galiojančioje tvarkoje nustatyta - miestų savivaldybėms 35 proc., kitoms savivaldybėms 65 proc.);
  - ✓ **4 proc.** - valstybinių miškų, valstybės saugomų teritorijų, pasienio, privažiuojamiesiems prie krašto apsaugos objektų vietinės reikšmės keliams ir vietinės reikšmės keliams, kurie patenka į Lietuvos kariuomenės nurodytus priimančiosios šalies paramos poreikiams būtinus maršrutus;
  - ✓ **2 proc.** - vietinės reikšmės keliams Birštono, Druskininkų, Palangos miesto ir Neringos savivaldybėse pagal suteiktą nakvynių viešbučiuose, poilsio įstaigose, sveikatingumo įmonėse skaičių.
- **nustatomi skaičiuojamųjų lėšų, skiriamų vietinės reikšmės keliams, paskirstymo principai** - pagal nuolatinių gyventojų skaičių – 50 procentų; pagal savivaldybių tarybų patvirtintame kelių sąraše nurodytą kelių ilgį, (nuo 50 proc. 2019 m. iki 0 proc. 2022 metais); pagal **Nekilnojamojo turto registre įregistruotų kelių ilgį** (nuo 0 proc. 2019 m. iki 50 proc. 2022 metais).
- **ne mažiau kaip 58 procentai skirtų Programos finansavimo lėšų turi būti naudojama turtui įsigyti** – vietinės reikšmės keliams tiesti, įregistruotiems vietinės reikšmės keliams rekonstruoti ir kapitališkai remontuoti;

5. Derinimas:

- Suderinta su Vidaus reikalų ministerija, Žemės ūkio ministerija, Finansų ministerija, įvertintos Lietuvos automobilių kelių direkcijos ir Lietuvos žemės ūkio bendrovių asociacijos pastabos.
- Projektas svarstytas 2019 m. sausio 2 d. tarpinstituciniame pasitarime – pavesta įvertinti pastabas ir pateikti patikslintą projektą.
- Dėl Teisingumo ministerijos, Ūkio ministerijos, Aplinkos ministerijos, Lietuvos savivaldybių asociacijos, Mažeikių rajono savivaldybės administracijos ir Lietuvos miško savininkų asociacijos pastabų, į kurias neatsižvelgta, teikiama derinimo pažyma (esminės pastabos – nustatyti pereinamąjį laikotarpį dėl vietinės reikšmės kelių įregistravimo; atsisakyti nuostatų „jeigu savivaldybės 50 proc. savivaldybės biudžeto lėšų“; papildyti skaičiuojamųjų lėšų paskirstymo principus „deklaruojamu žemės ūkio naudmenų plotu“; atsisakyti siūlymo ne mažiau kaip 58 proc. skirtų Programos finansavimo lėšų naudoti turtui įsigyti; sudaryti sąlygas savivaldybėms pačioms rinktis kokią dalį lėšų naudoti kapitalo investicijoms ir kokią – paprastosioms išlaidoms; atsisakyti siūlymo, kad lėšos galėtų būti skiriamos tik valstybinių miškų vietinės reikšmės keliams; atitikimo Įstatymui požiūriu abejotinas siūlymas sudaryti objektų, dėl kurių įgyvendinimo yra priimti Vyriausybės nutarimai, sąrašą ir kt.).
  - Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabos buvo pateiktos 2018 m. gruodžio 20 d. išvadoje Nr. NV-3537.

6. Atitiktis Vyriausybės programai: tiesiogiai Vyriausybės programos nuostatos neįgyvendinamos, atitinka siekį sudaryti finansines galimybes savivaldybėms skirti lėšų deramai vietinės reikšmės kelių priežiūrai, asfaltavimui ir modernizavimui.

7. Dalykinio vertinimo išvada:

Pažymėtina, kad, svarstant Projektą tarpinstituciniame pasitarime, buvo išsakyta daug Vyriausybės kanclerio pastabų (dėl 50 proc. lėšų prisidėjimo, 58 proc. lėšų naudojimo turtui įsigyti, dėl Vyriausybės nutarimais numatomo tvirtinti sąrašo ir kt.), taip pat Aplinkos ministerijos, Ūkio ministerijos, Savivaldybių asociacijos pasiūlymų, tačiau nenurodoma ar pastabos papildomai vertintos ir derintos.

2019 m. valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme Susisiekimo ministerijai suteikta teisė skirti iš Programos finansavimo lėšų 10 mln. eurų vietinės reikšmės keliams su žvyro danga asfaltuoti, tačiau nenustatyta šių lėšų paskirstymo tvarka (ankstesniame šio Nutarimo projekto variante buvo įrašytas pavedimas Susisiekimo ministerijai šią tvarką nustatyti).

Susisiekimo ministerijos lydraštyje nepaaiškintos siūlymo sprendimus dėl atitinkamų objektų įgyvendinimo priimti Vyriausybės nutarimais ir sudaryti tokių objektų sąrašus aplinkybės ir įgyvendinimo aspektai. Be to, nenustatyta (nepavedama Susisiekimo ministerijai nustatyti) kriterijai ir tvarka kaip būtų atrenkami objektai, dėl kurių sprendimus turėtų priimti Vyriausybė.

Siūlyčiau Aprašo projekto 11 punkte nustatyti, kad 9.2 ir 9.3 papunkčiuose numatytos Programos finansavimo lėšos paskirstomos Lietuvos automobilių kelių direkcijos direktoriaus įsakymu susisiekimo ministro nustatyta tvarka.

Pažymėtina, kad, Vyriausybei priėmus pateiktąjį Nutarimo projektą, turės būti keičiamas Vyriausybės 2018 m. gruodžio 27 d. nutarimas Nr. 1395 „Dėl Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo lėšų naudojimo 2019 metų sąmatos patvirtinimo“, kuriame nustatyti kitokie Programos lėšų paskirstymo principai.

Siūloma Projektą pakartotinai svarstyti tarpinstituciniame pasitarime (2019 m. sausio 15 d. pasitarimo 7 kl.).

Patarėjas

Arvydas Nevas

Arvydas Nevas, tel. 8 706 63 787, el. p. arvydas.nevas@lrv.lt